

Vad får studenter att vilja stanna kvar i Örebroregionen efter studierna?

25 studenters syn på vad som är attraktivt i länet

Vad får studenter att vilja stanna kvar i Örebroregionen efter studierna?

25 studenters syn på vad som är attraktivt i länet

Max Jakobsson

Rapport 2009:14

ISBN, 978-91-978233-4-0

Dnr: 09-512

Förord

Befolkningsfrågan är en av de mest avgörande framtidsfrågorna för Örebroregionen. Befolkningsutvecklingen beror i hög grad på om människor vill flytta hit. Unga människor är den mest flyttbenägna gruppen i samhället. De regioner som förmår att vara attraktiva för de unga har alltså ett bra utgångsläge för att möta framtiden.

En betydande del av de unga som flyttar till länet gör det för att studera. Närmare 60 procent av studenterna vid Örebro universitet är inflyttade från andra län. Men vill studenterna bo kvar i Örebroregionen efter studierna? Är vår arbetsmarknad attraktiv och kan universitetet förse regionen med arbetskraft? I denna spännande intervjustudie förmedlas studenters syn på vad som är attraktivt i Örebroregionen.

Rapporten har skrivits av Max Jakobsson. Max var tidigare forskare inom kulturgeografi vid Örebro universitet, men är numer verksam vid Mälardalens högskola. Författaren svarar själv för de slutsatser och värderingar som finns i rapporten.

Örebro den 11 december 2009

Magnus Persson
Regiondirektör

Innehållsförteckning

Den framtida befolkningen – en ödesfråga	7
Syfte	8
Intervjuerna	8
Fokusgrupperna, genomförande och analys	8
Tidigare undersökningar	9
Studenternas bild av länet är viktig kunskap	11
Studenternas kunskap om länet	13
Om utbudet av kultur, friluftsliv och nöjen	13
Om utbud av utbildning	16
Om möjligheterna till karriär och arbete i Örebro län	17
Om atmosfär och "örebrolänningen"	17
Vill studenterna bo kvar i Örebro län efter utbildningen?	19
Slutsatser och förslag till utvecklingsområden	20
Referenser	22

Den framtida befolkningen – en ödesfråga

Befolkningsfrågan har behandlats i antal av Regionförbundets rapporter (se t.ex. Jakobsson 2009; Eliasson, 2008). Vi vet att befolkningsfrågan är, och kommer i allt större utsträckning att vara, den mest avgörande framtidsfrågan för många kommuner och regioner i landet. Nu som tidigare bestäms det framtida befolkningsunderlaget i hög grad av flyttströmmar. Kommuner och regioner som förmår vara attraktiva och få ungdomar och unga vuxna som är de mest flyttbenägna grupperna i samhället att vilja bo i kommunen eller regionen har ett bra utgångsläge för att möta framtiden. (Korpi, 2003).

Från 1960-talet har befolkningen i mindre regionala arbetsmarknader minskat i Sverige. Tendens sedan dess har varit en långsamt ökande koncentration av befolkningen till universitets- och högskoleregioner. Det mönstret har varit tämligen stabilt och hänger samman med ökade utbildningskrav samt näringslivets lokaliseringmönster och omstrukturering mot en allt mer kunskapsbaserad produktion.

De långväga flyttarna som ökade inom landet i samband med industrikrisen från 1970-talet, fick till följd att många bruks- och industrier drabbades av kraftiga befolkningsminskningar. Den ojämna regionala befolkningsfördelningen skärptes också under 1990-talets arbetsmarknadskris då den högre utbildningen inom landet expanderade. Allt fler unga sökte sig till utbildningar som innebar långväga flyttningar. En annan faktor till den ökande omflyttningen inom landet är den ökande flyktingmottagningen. Nyanlända flyktingar till mindre orter har efter en tid i landet ofta sökt sig till storstadsregionerna, vilket bidragit till att ökningen av de sammanlagda siffrorna för långväga flyttningar (SOU 2000:87).

När det gäller födelsetalen kan det konstateras att 1990-talet började med en babyboom. Födelsetalet låg då på 2,14 barn/kvinna. Sedan sjönk det till historiskt låga siffror. År 2000 låg det på endast 1,55 barn/kvinna, vilket är en nivå som av demografer ses som en mycket kritisk situation för en befolknings möjlighet att ersätta sig själva. Idag har födelsetalet stigit till 1,91 barn/kvinna. Det är dock fortfarande en alltför litet för att befolkningen inte ska minska i framtiden. För att nå en full reproduktionsnivå krävs ett födelsetal som ligger på 2,1 barn/kvinna (SCB, 2008).

De låga födelsetalen har tillsammans med en minskad dödlighet lett till en allt mer åldrande befolkning i de delar av landet där utflyttningen varit störst sedan 1970-talet. Den åldrande befolkningen är en av våra största framtidsutmaningar som kommer att sätta ett hårt tryck på såväl sociala välfärdssystem som näringsliv (Malmberg, 2002).

På den regionala nivån finns betydande skillnader vad gäller befolkningsfrågan. Vissa regioner inom landet spås i vissa prognoser halvera sin befolkning på 30-40 års sikt. Korpi (2003) presenterar ett antal olika prognoser för befolkningsutvecklingen på länsnivå i Sverige. Prognoserna, som är framtagna av Landstingsförbundet i samarbete med Inregia AB och gäller hela landets regioner, sträcker sig i tid mellan år 1999 – 2030. De visar att om inte drastiska förändringar sker (kraftigt ökande födelsetal och ökad invandring) hör Örebro län till de län som kommer att möta en framtid med en minskande befolkning i åldrarna 0-64 år, men en ökande befolkning som är 65 år eller mer. En sådan utveckling skulle ställa mycket stora påfrestningar på välfärdssystemen och den regionala ekonomiska utvecklingen. Därför finns det alltså goda skäl att kontinuerligt utveckla kunskap om vad som gör att människor, särskilt unga, vill bosätta sig i länet och naturligtvis omvänt: vilka är skälen att man inte väljer att bosätta sig i länet?

Syfte

Syftet i denna studie är att undersöka vad studenter vid Örebro Universitet anser om attraktivitet Örebro Län i termer av möjligheter till arbete och karriär, utbud av kultur, friluftsliv, nöjen och atmosfär. Den forskningsfråga som väglett studien kan formuleras som:

Vilka faktorer anser studenter som flyttat till Örebro län vara avgörande för att välja/inte välja att bo kvar efter studierna?

Intervjuerna

Studenterna som deltagit i undersökningen har intervjuats gruppvis, i s.k. fokusgrupper. Intervjuerna har studenterna haft möjlighet att fritt diskutera följande frågeområden:

- Kunskapen om Örebro län
- Utbud av kultur, friluftsliv och nöjen
- Utbud av utbildning
- Möjligheter till arbete och karriär efter examen
- Atmosfär och "Örebrolänningen"
- Kvarboende i länet efter studierna

Fokusgrupperna, genomförande och analys

Tre fokusgrupper har intervjuats. Det sammanlagda antalet studenter som ingått i studien är 25, varav 10 män och 15 kvinnor. Två av kvinnorna var boende i länet innan studierna. De övriga studenterna (23 st.) var boende utanför länet innan studierna vid Örebro Universitet.

- De intervjuades ålder spänner mellan 19 och 40 år. Medelåldern ligger på cirka 26 år.
- Grupperna bestod av studenter som läst gemensamma kurser eller program på universitetet. En majoritet av studenterna är boende i Örebro (studentlägenhet eller annat boende). Ett mindre antal bor Grythyttan (studentlägenhet) och på andra platser i länet (annat boende).
- Drygt hälften är ensamstående utan barn. Knappt hälften är gifta eller sammanboende. Endast ett fåtal har ett eller flera barn.

Intervjuer med s.k. fokusgrupper används ofta i marknadsundersökningar där en grupp personer tillfrågas om sina känslor och attityder till vissa produkter och tjänster. Dynamiken som vanligtvis uppstår i gruppen gör att samtalen inte sällan leder till spontana och känsloladdade uttalande om det område intervjun gäller. Det kan givetvis innebära problem då såväl intervjusituation och datainsamlingen kan bli något kaotisk. En systematik som man kan göra i intervjuer med enskilda respondenter är svår, i vissa fall omöjlig, att uppnå i en intervju med en fokusgrupp. Intervjuarens kontroll över samtalet i fokusgrupperna tenderar att bli begränsad (jmf. Kvale, 1997).

Det jag har gjort för att skapa en hanterbar struktur i det inspelade materialet är att jag har låtit grupperna diskutera ett delområde i taget. Då samtalen glidit över till handla om andra saker har jag stoppat upp och försökt styra tillbaka det. Det har naturligtvis i gått att styra fullt ut, utan samtalen har ofta rört sig mellan flera av frågeområdena samtidigt. Vid analyserna av

intervjuerna har jag därför först gjort utskrifter av hela materialet och sedan sorterat in det under ”rätt” frågeområde.

En styrka med intervjuer i fokusgrupper är att det ofta är lättare för intervjupersonerna att vara spontana och känslomässiga, vilket är önskvärt i en studie som denna där attityder och känslobetingsade åsikter om boende i länet är centralt. Därav är det även viktigt att deltagarna får stort utrymme att styra intervjun, vilket är signifikant för intervjuer med fokusgrupp.

Citaten i den följande texten är direkta citat av studenterna som deltagit i fokusgrupperna, där inte annat anges.

Tidigare undersökningar

År 2006 gjordes en kartläggning av länsinvånarnas och omvärldens bild av Örebro län av Centrum för Marknadsanalys (CMA) på uppdrag av Regionförbundet Örebro. Sammanlagt har man intervjuat 2500 privatpersoner boende i och utanför Örebro. Dessutom intervjuades 119 beslutsfattare inom media, kultur, näringsliv och politik som var verksamma i och utanför Örebro län.

Några av de viktigaste slutsatserna i undersökningen var att såväl allmänhet och beslutsfattare i och utanför länet har en positiv attityd till Örebro län, men man anser samtidigt att länet saknar en tydlig profil (CMA, 2009).

De viktigaste attraktionsvärdena i länet som angavs av samtliga grupper var:

- Länets geografiska läge och tillgänglighet
- Goda utbildningsmöjligheter
- Gott friluftsliv- och idrottsliv

Kunskapen om Örebro län var liten i såväl gruppen allmänhet som beslutsfattare utanför länet. Hela 52 procent av den tillfrågade allmänheten utanför Örebro län kunde inte nämna namnet på någon kommun i länet.

År 2009 gjordes en uppföljning av studien med 500 länsbor och 400 slumpvist utvalda personer utanför länet som intervjuades om bilden av Örebro län. Fortfarande kunde mer än hälften av de boende utanför Örebro län inte nämna någon kommun i länet. Undersökningen visar också att attityden till Örebro län försämrats hos allmänheten i Sverige. Däremot har Örebroarnas bild av länet förbättrats. Attraktionsvärdena som framträder i undersökningen är fortfarande det geografiska läget och utbildningsmöjligheter. Dessa är således viktiga, och kanske de mest centrala, beståndsdelar i en positiv bild av länet. Betydelsen av friluftaktiviteter som faktor för en attraktiv bild har dock minskat, enligt CMA:s undersökning (CMA, 2009).

En viktig poäng som framkommer CMA:s rapport är att de faktorer som ligger till grund för helhetsbilden av länet skiljer sig på ett väsentligt sätt mellan de som bor och de som inte bor i länet. För länsinvånarna har sociala servicefunktioner en väsentligt högre relevans för bilden än för boende utanför länet. För den senare gruppen har utbud av kultur och nöjen en mycket större relevans än för länsborna.

När det gäller ungdomars attityder till att bo i Örebro län refererar Eliasson (2008) till en enkätundersökning utförd av Svenskt Näringsliv som visar att 60 procent av ungdomarna i Örebro län vill flytta någon annanstans inom en tioårsperiod. I sin rapport visar dock Eliasson, med hjälp av longitudinella registerdata, att det råder en stor diskrepans mellan ungdomarnas förställningar om att flytta och vad de i själva verket gör. I en grupp bestående av alla 18-åringar i Örebro län år 1993 hade endast 31 procent flyttat år 2003. Trots att denna grupp är liten i förhållande till hur många som har förställningar om att flytta har dock länet negativt flyttnetto vad gäller ungdomar 23-29, konstaterar Eliasson: *"Det är bekymmersamt att unga flyttar från länet i större omfattning än till."* (Eliasson, 2008, s.7)

Eliasson (2008) pekar också på att invandrare är överrepresenterade bland dem som väljer att flytta från länet. Att invandrare ofta söker sig till större städer har lyfts fram i flera nationella och även internationella studier om invandrades flyttningar (se t.ex. Nilsson, 1999). I en tidigare studie om invandrades flyttning inom och från Örebro län framgick att flytt till arbete (från arbetslöshet till arbete) är relativt ovanligt. Däremot förefaller möjlighet till arbete vara ett viktigt skäl för att stanna i länet, inte minst gäller det de mindre kommunerna (Jakobsson, 2009).

Nationella och internationella studier om invandrades flyttningar har pekat på skäl som önskan att få bo nära släkt och landsmän som centrala flyttorsaker. Dock har även faktorer som bland annat god samhällsservice, tillgång till bra bostäder och andra sociala faktorer lyfts fram som viktiga vad gäller invandrades flyttbeslut (SOU 2003:75). Någon detaljerad studie av orsaker till att invandrare flyttar från, eller väljer att stanna i, Örebro län har dock inte gjorts.

Studenternas bild av länet är viktig kunskap

*The heart of Sweden – En pulserande region med bästa läget
Örebroregionen – Ett centrum för kunskap, företagsamhet och upplevelser där
kreativitet, mångfald och lustfyllda möten föder unga tankar och tolerans.
(Regionförbundets hemsida, 2009)*

När man läser texter som på olika sätt används för att marknadsföra städer idag slås man av hur frekvent använt ordet 'kreativitet' är. Det är förmodligen ingen slump att det finns med i texten ovan om "The Heart of Sweden" som ska marknadsföra länet mot utlandet. Vi finner ordet i många städers och regioners platsmarknadsföring. Om Stockholm kan man t.ex. läsa:

Det kreativa klimatet lockar och den fria kulturen är en viktig del i stadsutvecklingen och den skapar stor inflyttning av människor i alla åldrar och från alla världens hörn. (Stockholms Stad, Ett Stockholm i världsklass, odaterat)

Kreativitet anses av många idag som den viktigaste resursen i den nya ekonomin. Den amerikanska regionalekonomen Richard Florida har i studier från mitten och början av 2000-talet definierat en kreativ grupp i samhället som han kallar *den kreativa klassen*. Denna består dels av akademiskt utbildade människor och dels av en inre kärna av konstnärer, musiker, författare etc. Floridas forskning har på senare år fått stort genomslag i samhällsplanering i såväl USA som i Europa. Kreativitet anses också av många forskare som en av de viktigaste faktorerna för ekonomisk tillväxt och regional utveckling (Florida 2002a; jmf. Törnqvist, 2004).

Florida (2002b) har även rangordnat städer utifrån dess förmåga att dra till sig individer ur den kreativa klassen och verksamheter inom den nya ekonomins spetsbranscher. Centralt i Floridas resonemang om städernas dragningskraft är det han kallar de tre T:na (3T): Teknik, Talang och Tolerans. Med utgångspunkt i 3T och genom statistiska studier av bland annat invånarnas utbildningsnivå, andelar av befolkningen som är sysselsatta inom konstnärliga och skapande verksamheter, andel invandrare samt andel homosexuella, har han skapat ett "Creative Index" som används för att rangordna städer utifrån dess attraktivitet. Desto högre index en stad når desto bättre ekonomiska utvecklingsmöjligheter finns där resonerar, Florida (2002a; 2002b).

Viktiga faktorer för den kreativa klassens val av bostadsort är dels att den har ett högt 'Creative Index' och dels att det finns ett rikt utbud av upplevelser. Det handlar om upplevelser som t.ex. möjligheter att gå på konserter på vardagskvällar, huruvida staden har ett rikt utbud av uteserveringar, om det finns alternativa kulturyttringar, spännande konstutställningar med mera (Florida, 2002).

Utifrån Floridas resonemang om den nya ekonomin och den kreativa klassens preferenser, vad gäller boende och boendemiljöer, är studenter en grupp vars intressen och val av bostadsort är viktiga att skärskåda då planer och framtidsstrategier utvecklas. De inflyttade studenterna i denna undersökning utgör en akademiskt välutbildad grupp i en attraktiv ålder som dessutom bidrar till att balansera hotet om en skev åldersstruktur i framtiden. De har till skillnad mot de flesta andra svenskar unika möjligheter att bilda sig en djupare kunskap och få en mer nyanserad bild av länet. Detta faktum gör det angeläget att också söka nå en fördjupad kunskap om vad de har för bild av länet samt vilka faktorer som styr deras beslut om att bo kvar eller flytta. I intervjuerna har det framkommit värdefulla åsikter, önskemål, tankar, drömmar och förhoppningar.

Det är de ungas flyttande som framför allt påverkar länets framtida befolkningsutveckling. Merparten av de ungdomar som väljer att flytta från Örebro län är studerande. Det behöver inte nödvändigtvis vara ett problem då det ofta sker en återflyttning till hemkommunerna då studierna är klara. Dock står det klart att förmågan att behålla och locka fler unga kommer ha en central verkan på framtida utvecklingsmöjligheter i länet.

Utifrån en undersökning som man gjort av studenters intresse att bo i Örebro län menar Re-kryteringsföretaget Skill att endast en försvinnande liten andel inflyttade studenter till länet är intresserade av att bo kvar (Skill:s hemsida, 2009). Hedfeldt (kommande) har dock i en studie av flyttningar gällande universitets- och högskolestuderandes i Örebro län år 1999-2005, med hjälp av registerdata, kunnat konstatera att utflyttningen av studenter till länet är något mindre i jämförelse med inflyttningen som högskolestudierna ger upphov till. Undersökningarnas resultat är svåra att jämföra, dels beroende på att de fokuserar två olika saker. Skills undersökning är riktad mot studenternas intresse av att bo kvar i länet och Hedfeldts studie är riktad mot hur flyttningsmönstren sett ut under undersökningsperioden. I Hedfeldts studie är dessutom studenter som innan studierna bodde i länet inkluderade. Vi kan dock konstatera att utflyttningen är tämligen hög. Endast 40 procent av studenterna som började sina studier 1999 bodde kvar i länet år 2009. Mot bakgrund av Skills och Hedfeldts studie, behöver vi fråga oss hur intresset och andelen som faktiskt stannar kan bli högre i framtiden.

Vi vet att känslomässiga band till den plats man är uppvuxen på spelar stor roll för var man väljer att bosätta sig. De som väljer att bosätta sig på sin uppväxtort värderar trygghet och tradition mer än de som väljer att bosätta sig på andra platser än uppväxtorten. Flyttarna är i högre grad sökande efter frihet och autonomi. De är mycket medvetna i sina val av bostadsort och den seglivade föreställningen om att det handlar ”*olyckliga människor som tvingas flytta från sin hembygd*” avfärdas bestämt i det regionalpolitiska slutbetänkandet från 2000 (SOU 2000:87, s. 54).

Frågan om hur andelen studenter som väljer att på kvar i länet kan bli större är egentligen beroende av två komponenter. En första handlar om huruvida länet kan framstå som tillräckligt spännande för de frihetssökande flyttarna och den andra om i vilken grad de inflyttade kan bli ”insiders” på den ort de valt att flytta till. Om den som flyttar till en ny bostadsort blir en ”insider”, d.v.s. integrerad på arbetsmarknaden, en del av det lokala humankapitalet och en del i de sociala nätverken på orten, är förutsättningarna goda för att de känner trygghet och därmed vill stanna kvar.

Studenternas kunskap om länet

Jag har inte bra koll på kommunerna i länet. Inte i något annat län heller. Vad jag har koll på är de platser där jag rör mig. Jag har inte tid att bry mig om något annat.

Graden av kunskap om länet hos de intervjuade är överlag ganska låg. Vissa har dock god kunskap och kan till exempel utan vidare räkna upp alla kommuner i länet. Majoriteten är dock mer tveksam när de t.ex. funderar på vilka kommuner som ingår i länet. Örebro, Kumla, Lindesberg och Nora känner de flesta av studenterna som bor i Örebro till. Färre hade kunskap om Karlskoga och Askersund. Studenterna som bor i Grythyttan känner även till Hällefors och Ljusnarsberg. Laxå och Degerfors nämndes inte i någon av grupperna. I en av grupperna diskuterades intensivt länets geografiska läge och vilka landskap som ingår.

- Jag har hört att Karlskoga ligger i Värmland.
- Ja men det är landskapet Värmland. Det ligger både i Värmland och Örebro län.
- Lindesberg ligger i Västmanland men också i Örebro län.
- Är inte Västmanland ett län?
- Nej... ett landskap, eller?
- Lindesberg tillhör i alla fall Örebro län det är jag 100 procent säker på.
- Oj, oj va rörigt... I vilket landskap ligger Örebro då?
- Närke.
- Vi skulle behöva en karta.

Till slut enas gruppen om att Örebro län delas av tre olika landskap: Närke, Västmanland och Värmland. Att en liten del ingår i Västergötland och att länsgränsen också går in i Östergötland och Dalarna känner de inte till. Sammantaget förefaller dock studenternas samlade kunskap om länet var högre än de svenskar boende utanför länet som ingått i CMA:s undersökning om Örebro län.

De av studenterna som bor i Örebro har i de flesta fall god kunskap om staden och i någon mån dess närmaste omgivning. Några menar att de visste en hel del innan de flyttade, de flesta har dock skaffat sig kunskapen först då de bott en tid i Örebro. Kunskapen om Örebro och den kunskap som finns om länet i övrigt har framför allt förvärvats genom kommunikation med vänner, kurskamrater och tyst kunskapsöverföring i vardagslivet. Några av studenterna i var och en av fokusgrupperna menar också att information från massmedia bidragit till kunskapen om Örebro och det övriga länet:

När man kom hit fick man ju en tidning gratis under en tid. Då lärde man sig jättemycket om Örebro. Vad som finns och vad som händer här och så...

Massmedia är en av de viktigaste källorna till kunskap om Örebro län för människor som bor utanför länet, enligt CMA:s undersökning. En annan viktig kunskapskälla är, inte oväntat, besök i länet (CMA, 2009). Det är dock tveksamt om kunskap om länet har haft någon avgörande betydelse för studenternas beslut att flytta hit och för de beslut de kommer att ta om att stanna eller flytta någon annan stans då studierna är avklarade.

Om utbudet av kultur, friluftsliv och nöjen

Diskussionerna om utbudet av kultur, friluftsliv och nöjen hamnar, i samtliga tre fokusgrupper, i en diskussion om betydelsen av mötesplatser utanför universitetet, utanför arbetsplatser och utanför hemmet. Det är viktigt att det finns t.ex. caféer, restaurang eller andra platser där man bara kan "vara" och umgås poängteras av studenterna.

Florida (2002a) refererar till sådan plats som "the third place". Denna "tredje plats" är förutom hemmet och arbetsplatsen allt mer central i det postindustriella samhället. Florida (2002a) menar att betydelsen av "den tredje platsen" rent av har blivit viktigare än de två andra platserna för många, särskilt unga och kreativa människor. I första hand, menar Florida (2002a) att det hänger samman med de sociala förändringarna i det postindustriella samhället.

[S]uch third places play key roles in making a community attractive. This is because the two other sources of interaction and stability, the family and the workplace, have become less secure and stable. People are more likely to change jobs frequently. Third places fill a void by providing a ready venue for acquaintance and human interaction (Florida, 2002, s.226)

Floridas syn på sociala omvandlingar i det postindustriella samhället stöds av sociologen Anthony Giddens (1991) som menar att det västerländska samhället är ett posttraditionellt samhälle, där traditionella familjestrukturer och strukturer som i hög grad styr det sociala livet lösts upp till förmån för mer varierade och lösa former. Det är i denna kontext som Florida (2002a) menar att "den tredje platsen" fyller ett tomrum som de tidigare strukturerna lämnat då de allt mer lösts upp i det postindustriella samhället.

I detta perspektiv fyller mötesplatser, så som caféer, konsertlokaler, butiker, gallerier, teatrar etc., en funktion som arenor där individer ges möjlighet att bli inkluderade i ett socialt sammanhang. Inte minst för nyinflyttade, "outsiders", kan mötesplatserna utgöra viktiga bryggor in till en social gemenskap på orten.

Det samlade intrycket är att studenterna överlag anser att kultur och nöjesutbudet i Örebro är varierat och brett. Viktiga samlingsplatser är bland annat studentkåren på campus, krogar och caféer inne i Örebro. Samtidigt efterlyser studenterna fler krogar, längre öppettider och bättre kommunikationer mellan centrala Örebro och campus.

Studenterna är även nöjda med möjligheterna som finns att se allsvensk fotboll och att det finns ett rikt konstutbud. Flera av studenterna tar även upp utbudet av livemusik som viktigt för attraktiviteten. Musikscenen anser de flesta vara bra i Örebro, särskilt när det gäller alternativa rockband. Flera av dem efterlyser dock ännu bättre och utökat utbud av livemusik.

- Jag gillar rätt smal musik. Jag blev faktiskt överraskad av att det fanns så mycket bra band i stan och så bra utbud av musik när jag kom hit.

- Kulturutbudet är jättestort tycker jag. Det är väldigt många olika genrer. Är man intresserad av konst finns det gallerier, slottet och Wadköping. Det finns gott om live musik och bra bio med smala filmer. Det finns allt möjligt faktiskt...

Några av studenterna nämner bland annat Nora som en plats i länet där det finns mycket kultur och kulturarv. I övrigt är kunskapen låg vad gäller kulturutbudet i övriga länet bland studenterna som bor i Örebro. Studenterna som bor i Örebro har ingen eller mycket lite kunskap om kulturutbud i övriga delar av länet.

Jag har inte så mycket koll på vad som finns i länet, men det finns väl en del kultur och konst...? Kvarnorpshögen tror jag är en rätt känt för konst. Jag har inte varit där men det skulle jag kunna tänka mig att åka och kolla på någon gång.

För studenterna som bor i Grythyttan är Formens Hus och olika kulturminnen runt Grythyttan och Hällefors kända. Bristen på mötesplatser poängteras dock som negativt för trivseln. Det

kompenseras delvis av god sammanhållning mellan studenterna och evenemang som de själva gör på Restaurang- och hotellhögskolan. Studenterna i Grythyttan efterlyser bättre kommunikationer till Örebro och närmare kontakter med studenter i Örebro.

- När det inte handlar om undervisning och andra saker som man gör här på skolan det är då man kan känna sig lite isolerad.

- Det var en tidning som gjorde ett reportage om hur det är att vara student här i Grythyttan och då frågade de om vad vi har för kontakt med Örebro och universitetet i Örebro – vi svarade 'absolut ingen som helst'.

Den upplevda isoleringen har dock en positiv sida menar studenterna. Eftersom det är relativt lite studenter på en liten ort blir sammanhållningen i Grythyttan god. Studenterna skapar sina egna mötesplatser genom fester och andra aktiviteter tillsammans. Studenterna berättar bland annat om gemensam svampplockning och bad nere vid sjön i Grythyttan. Närheten till natur och naturupplevelser uppfattas som en positiv del av boendet.

Även bland studenterna som bor i Örebro anser flera att det finns goda möjligheter till friluftsliv i länet. Kilsbergen och övriga skogsområden i länet nämns ofta som något positivt i samtalen:

- Kilsbergen är t.ex. jättefint. Det finns till och med slalombackar där.

- Min bild av länet, som jag hade innan jag flyttade hit, är att det är mycket skog. Det tilltalar mig. Jag har vandrat på Bergslagsleden t.ex. Naturen och friluftslivet är väl egentligen, om man ser till länet, den profil som är mest framträdande.

- När man pratar om naturen tycker jag att det är stor skillnad mellan norra och södra delen. Här uppe i Bergslagen är det ju liksom mer skogslandskap medan södra delen är någon slags bondebygd.

Intresset för friluftslivet i lokal och regional planering har ökat under 2000-talet. År 2003 inrättades Friluftsrådet inom Naturvårdsverket. Friluftsrådet har i uppdrag att bland annat stärka forskning kring friluftslivet samt att tydliggöra dess samhällsnytta, dels ur folkhälsoperspektiv och dels ur samhällsekoniskt perspektiv (Naturvårdsverkets hemsida, 2009; Friluftsrådet, 2006) Under senare år har begrepp som tätortsnära friluftsliv, utomhuspedagogik och upplevelselandskap blivit allt mer frekventa i forskning och i planeringsdiskussioner, på lokal såväl som regional och nationell nivå (Fredman m.fl., 2008). I Floridas forskning om den kreativa klassens val av boende spelar också friluftslivet, eller åtminstone tillgång till natur för olika former av upplevelser, en viktig roll vad gäller städers konkurrenskraft.

Members of the Creative Class prefer more active, authentic and participatory experience... In practical everyday terms this means running, rock climbing or cycling rather than watching games on TV... (Florida, 2002a, s.167)

Naturvårdsverket pekar på en rad positiva hälsomässiga och samhällsekonomiska effekter av ett ökat kommersiellt nyttjade naturen för friluftsliv. Det går dock inte att komma ifrån att det finns en spänning mellan kommersiellt utnyttjande och tillgängliggörande av naturen för att till exempel locka fler invånare till en kommun eller en region. Det ökade fokus som sätts på naturen och friluftslivet i strategiskt attraktivitetsarbete gör att balansgången mellan nyttjade och bevarande av naturvärden också behöver bli ett allt mer centralt politikområde (Naturvårdsverkets hemsida, 2009).

Om utbud av utbildning

Hedfeldt (kommande) menar att drygt 60 procent av de studerande vid Örebro universitet år 2005 som var över 23 år var inflyttade från andra län. Här finns sannolikt även ett ganska stort mörkertal som hänger samman med att studenter fortsätter vara skrivna hos sina föräldrar efter flytt till ny studieort. Universitetsstudier är alltså en mycket viktig faktor för inflyttning till länet, vilket intervjuerna med fokusgrupperna också visar. Studier vid Örebro universitet är det viktigaste skälet för att de studenter som deltagit i intervjuerna har flyttat till länet. Ett fåtal uppger att det är andra skäl som fått dem att flytta till länet. Det handlar framför allt om relations- eller kärleksrelaterade flyttar.

Örebro universitets historia går tillbaka till 1960-talet då man blev en universitetsfilial till Uppsala Universitet. Socialhögskolan och GIH inrättades i slutet av 1960-talet. Efter att ha varit en självständig ”medelstor” högskola sedan högskolereformen 1977 har mycket ändras sedan Örebro fick universitetsstatus 1999. Idag läser cirka 13 000 studenter vid Örebro universitet. Utbildning bedrivs förutom på campus Örebro även på tre andra platser i länet: Karlskoga, Kopparberg och Grythyttan. Det finns 80 olika utbildningsprogram och 800 fristående kurser inom cirka 50 ämnen. Studenterna de tre grupperna anser att utbildningsutbudet vid Örebro universitet är bra, eller relativt bra.

Inom mitt ämne är Örebro jättebra. Det finns mycket forskning och många professorer. Jag ska flytta till Uppsala och fortsätta läsa där i höst men det är för att min tjej bor där. Hade det inte varit för det hade det varit bättre att läsa här.

I en av grupperna diskuteras den statusmässiga dimensionen av att läsa vid Örebro universitet i förhållande till att läsa vid något av de gamla universiteten.

- Klassiska utbildningar som man läser här ger inte samma status som om man läser vid de gamla universiteten.
- Jag tror inte att det har så stor betydelse när man söker arbete. Det kanske bara är en myt?
- Ja, det kanske bara är viktigt när man skryter på krogen?
- Men, jag tror nog att om arbetsgivaren ska välja på någon som studerat i Örebro och någon som läst i till exempel Uppsala så väljer han de som läst i Uppsala.
- Så är det inte på vårt program. Vi har flest i landet som blir anställda direkt efter utbildningen.

Frågan om status har två dimensioner. Den ena handlar om hur utbildningen värderas av arbetsgivare. Här finns alltså delade hos studenterna. En majoritet menar dock att statusen på utbildningarna är på samma nivå eller i några fall högre än vid de gamla lärosätena. Dessutom menar de som läser på program som inte finns vid andra lärosäten att det är det unika utbudet av dessa utbildningar som gjort att de valt Örebro universitet. Den andra dimensionen handlar om attityder hos studenterna själva, till de olika lärosätena i landet. I detta avseende tycks studier fortfarande inte klinga lika högt som studier vid de gamla lärosätena. En av studenterna reflekterar kring detta:

Det är svårt att förklara, men på något vis så är det lite finare att läsa i Lund eller Uppsala. Det är gamla traditioner som fortfarande lever kvar, tror jag.

Det är i de flesta fall utbildningen som lockat studenterna till Örebro. Innan flytten till Örebro hade de flesta av dem heller ingen uppfattning om Örebro eller länets i dess helhet. Det gäller i synnerhet de inflyttade studenterna som läser vid Restauranghögskolan vid Campus Grythyttan:

Om möjligheterna till karriär och arbete i Örebro län

Om sina egna möjligheter att få arbete eller göra karriär inom det som de har utbildat sig för går meningarna isär bland de intervjuade. De flesta av de studerande som läser på lärarprogrammet tror att det går att hitta lärarjobb i länet. Flera kan tänka sig att jobba även på mindre orter runt om i länet.

Det är kanske svårare just här i Örebro i och med att lärarutbildningen är här. Jag kan tänka mig att jobba i någon mindre ort i länet. Jag har hört att lönerna är bättre utanför Örebro, men jag vet inte så noga.

Kontakter och byggande av nätverk framhålls i samtliga grupper som viktigt. Flera av studenterna efterlyser mer kontakter med lokalt näringsliv och offentliga arbetsgivare under studierna:

Jag har en kompis som läser ett annat program. De verkar ha väldigt bra kontakter med näringslivet. Det är nog svårare för mig att hitta något här som passar min samhällsvetenskapliga utbildning. Hade man haft lite kontakt med näringsliv eller arbetsgivare inom offentlig sektor under studierna hade man kanske funderat mer på om man skulle stanna här. Hade man fått något sånt kontaktnät hade man kanske undermedvetet ställt in sig på att stanna här.

På universitet finns olika verksamheter för kontaktskapande mellan studenter och näringsliv. På campus i Örebro finns också Drivhuset som är en fristående stiftelse vars uppdrag består i att vara en länk mellan näringsliv och studenter (Örebro universitets hemsida, 2009). Dessa nämns dock inte i fokusgrupperna.

Studenterna som bor i Grythyttan menar att utsikterna att få jobb efter utbildningen är goda. Det knyts mycket kontakter med näringslivet, såväl inom som utom länet, under utbildningen.

Man jobbar lite extra under utbildningen och då får man jättebra kontakter som kan leda till jobb. Nästan alla som går här får jobb efter utbildningen.

Det samlade bilden av samtalen kring möjligheterna till jobb och karriär i länet efter utbildningen är att det ser mycket olika ut inom olika utbildningsråden och program. Dock menar samtliga studenter att de gärna vill ha mer kontakter med privat och offentligt näringsliv under studierna.

Om atmosfär och "örebrolänningen"

Resultat i tidigare undersökningar har pekat på att länet har en förhållandevis svag profil. Det är en åsikt som också finns hos de intervjuade studenterna i denna undersökning. Flera pekar på länet som uppdelat i en nordlig bergslagsbygd och en sydlig slättbygd. Dessutom anser flera att staden Örebro bildar en egen zon som upplevs åtskild från de övriga delarna av länet. Bland de boende i Grythyttan framkommer denna åsikt särskilt tydligt.

Vi som bor här i Grythyttan känner oss rätt så isolerade. Visst det funkar. När man kom hit först var man helt skräckslagen, det var jättelitet och det ligger mitt inne i skogen. Nu har man ju vant sig, men ja... vi är lite isolerade.

Studenterna är skeptiska till Grythyttans måltidsprofil för att locka turister. De menar att den nog kan vara intressant, men om man inte läser på Restauranghögskolan kan intresse för måltid i sig själv knappast locka besökare ifrån längre avstånd. Det finns för lite att göra som skulle motivera en längre resa menar de.

... sen har du ju Gästis. Du kan åka dit och äta, men det är väldigt dyrt. Du kan äta glass. Sen är det inte mycket mer måltid här uppe. Det är Gästis och Restauranghögskolan – ja ungefär det. Jag tycker inte att marknadsföringen motsvarar verkligheten om man säger så.

Istället framhåller man att det är den vackra naturen som präglar orten och omgivningarna. Man tycker också att platsen är präglad av Grythyttborna som de menar är trevliga och lättpratade.

Studenterna som bor i Örebro tar upp slottet, Svampen, Wadköping, Svartån och Stadsparken som starka symboler för Örebro. Dessa menar de är värdefulla och man uppskattar stadens helhetsmiljö. Däremot anser man att staden saknar en unik och stark identitet.

Jag har flyttat runt och bott i lite olika städer i landet. Efter ett tag när man bott i en stad känner man liksom stadens prägel. Uppsala är ju till exempel väldigt fokuserat på studentlivet. När jag bodde i Värnamo så upptäckte man rätt så snart att det var frikyrkligt präglat. I Borås när jag bodde där var det industrin som satte prägel. När jag bodde i Nässjö så var det tågen som det framträdande. Här i Örebro finns det liksom inget som man kan säga specifikt präglar staden.

En av de faktorer som städer, eller för den delen regioner, behöver för att nå social och ekonomisk framgång i den postindustriella och globala tidsålder vi befinner oss är en hög grad av tolerans, menar Florida (2002a). Tolerans är ett mycket framträdande begrepp i Floridas forskning och i hans ranking av städers dragningskraft på den kreativa klassen är samhällets tolerans mot grupper utanför en helt avgörande faktor:

[W]hile companies remain important, they no longer call the shots. [C]ities need a people climate even more than they need a business climate. (Florida, 2002a, s.283)

Florida använder sig av bland annat av mått på andelar minoritetsbefolkning (invandrare) och homosexuella, som faller ut i ett ”gayindex”, eller toleransindex. Ju högre toleransindex, desto starkare attraktionskraft har staden. Studenterna i fokusgrupperna pratar inte om tolerans explicit, men flera framhåller vissa faktorer som kan tolkas som åsikter om graden av tolerans.

Några av studenterna uppfattar örebroarna som lite mer inåtvända än vad de är vana vid från sin hemort. De menar att det är svårt att få kontakt och att de ofta har blivit otrevligt bemötta då de t.ex. frågat om hjälp med att hitta i till olika ställen. Andra framhåller dock rakt motsatta åsikter och menar att örebroarna är tillmötesgående och öppna. De flesta uppger dock att de inte har någon särskild åsikt om örebroarna. Flera av studenterna menar att de uppfattar att stadskärnan i Örebro präglas av mångkultur, vilket de tycker är positivt. Det kan utifrån Floridas syn på städers konkurrenskraft också ses som ett tecken på en hög grad av tolerans. I en av fokusgrupperna säger studenterna att de uppfattar Örebro som starkt segregerat:

- En sak som vi inte tagit upp och som jag tänkt på är att Örebro är väldig segregerat. Jag upplevde det väldigt starkt när jag gjorde praktik på Vivallaskolan.
- Ja, det är segregerat. Jag åker alltid med buss 14 från Almby och så kommer man till Våghustorget, och där är det enbart invandrare som går på bussen – alla andra går av. Det känns bara som... helt olika världar.
- Men, som jag sa förut inne i själva stan, bland folk som rör sig där, är det väldigt blandat – svenska och invandrare.
- Ja, inne i stan är det mångfald.
- Ja och jag har aldrig märkt några bråk, eller spänningar, mellan svenskar och invandrare heller.

Bilden som studenterna ger av mångfald och mångkultur i Örebro är således tudelad. Å ena sidan framhålls blandning av människor som rör sig i de centrala Örebro, å andra sidan uppfattats staden som segregerad. Boendesegregationen i Örebro har uppmärksammats i en av Regionförbundets tidigare studier. Eliasson (2009) pekar en tydlig uppdelning mellan svenskdominerade och svenskglea områden i Örebro. Denna segregation får bland annat till att invånarna i de ekonomiskt svagare bostadsområdena får sämre möjligheter att komma in på arbetsmarknaden och de blir därmed en utnyttjad, eller dåligt utnyttjad, resurs för regional ekonomisk tillväxt (Eliasson, 2009). Att Örebro uppfattas som en segregerad stad har dessutom en negativ påverkan på stadens attraktionskraft. Man kan se det som att boendesegregationen sänker stadens toleransindex. Å andra sidan kan man även säga att toleransindex stärks genom att stadslivet uppfattas som präglad av etnisk- och kulturell mångfald.

Vill studenterna bo kvar i Örebro län efter utbildningen?

Inför intervjuerna fick studenterna fylla i ett formulär med uppgifter om deras bakgrund och nuvarande boende och studier. De fick även besvara frågan om de hade för avsikt att bo kvar i Örebro län när studierna var avslutade.

En tredjedel av studenterna planerade att flytta till annat län eller utomlands, och ytterligare en tredjedel angav att de var osäkra på var de kommer att bo efter studierna. Ungefär en tredjedel angav att de planerade att stanna kvar i länet. Merparten av dem som planerade att stanna hade för avsikt att bo i Örebro. Endast tre stycken angav andra platser i länet för framtida boende. Ingen av studenterna i Grythyttan planerade att bo kvar där efter studierna.

Då frågan om att bo kvar eller flytta efter studierna togs upp i fokusgrupperna diskuterades skäl för huruvida studenterna ville stanna eller flytta från länet efter studierna. De som trodde att de skulle stanna kvar i länet angav framför allt arbete och kärleksrelationer som skäl. Dock var de flera som även tog upp relationer till kompisar som viktiga skäl. De som hade uppgivit att de hade för avsikt att stanna hade oftare kompisar som bor i länet och ingick i högre grad i sociala nätverk i Örebro, och i några fall på andra platser i länet.”

- Det funkar inte att bo i en stad bara för att man har jobb där. Jobb är viktigt, men det är inte allt. Kompisar betyder jättemycket.
- Ja, för mig är det så också. Jag ska flytta till Uppsala och läsa nästa termin, men efter det flyttar jag antagligen tillbaka hit. Det beror på att jag har mycket kompisar här.
- Är det såna som bor här menar du.
- Ja.
- Örebroare?
- Ja, det är folk jag lärt känna här under tiden som jag har pluggat.

Örebros centrala läge och naturomgivningarna angavs också av ett fåtal, som viktiga skäl.

Flera av dem som angav att de var osäkra menade att förändringar av kärleksrelationer och arbete mycket väl skulle få dem att vilja stanna i länet. De skäl som studenterna angav för att vilja flytta från Örebro var framför allt önskemål om att bo i en större stad. Arbete, fortsatta studier på annan ort utanför länet samt önskemål att flytta tillbaka till hemorten

Slutsatser och förslag till utvecklingsområden

Studenterna har överlag en positiv bild av länet. Ungefär en tredjedel angav att de planerar att bo kvar i länet efter studierna. Framtida planer och drömmar styr i hög grad deras val av boende då studierna är avklarade. Deras beslut påverkas även av möjligheter till arbete samt av kärleks- och vänskapsrelationer med andra människor som bor i länet. I någon grad påverkas även valen av atmosfär, utbud av kultur, friluftsliv och nöjen.

Studenterna framhåller att ett rikt och varierat kulturliv, präglad av mångfald är viktig för deras trivsel och i förlängningen deras beslut om att stanna eller flytta. I fokusgrupperna har samtalen kretsat mycket kring tillgång och utbud av olika typer av mötesplatser. Mötesplatser kan t.ex. vara caféer, krogar, biografier, musikklubbar etc. Utbudet på sådana mötesplatser i Örebro är ganska bra anser studenterna men understryker att de gärna kan vara fler, mer varierande och ha längre öppettider under kvällar och nätter.

I Grythyttan är naturligt nog utbudet av sådana mötesplatser mindre. Studenterna har förståelse för att det förhåller sig så, men efterlyser mer och bättre kommunikation till Örebro. De menar att bristen på mötesplatser och den känslan av att ibland vara isolerad är den mest negativa med boendet i Grythyttan. Närheten och möjligheter till upplevelser i naturen är positiva saker som de boende i Grythyttan lyfter fram. Natur och friluftsliv tas även upp som positiva inslag i bilden av länet av de andra fokusgrupperna.

- Vid universitetet finns olika samarbetsformer för kontaktskapande mellan universitetet, studenter och näringsliv. Dessa nämns dock inte av studenterna i intervjuerna. Det är en stor brist om inte dessa samarbetsfunktioner är kända eller inte ses som alternativ för studenternas kontaktskapande med det regionala näringslivet. Därför är det viktigt att de kontaktskapande verksamheter som finns stärks och eventuellt kompletteras med ytterligare arenor för nätverksbyggande mellan universitet och det regionala näringslivet.
- I Örebro finns ett bra och rikt utbud av kultur, musik och nöjen. Det finns dock skäl att utveckla detta område mer, särskilt i övriga delar av länet. Ett sätt kan vara att initiera och stödja nätverk mellan aktörer inom kultur och nöje i länet samt att samordna arrangemang riktade mot studenter. I planering och genomförande av lokala och regionala kulturarrangemang är det viktigt att även "tänka in" in studenter som en målgrupp för dessa.
- Länet uppfattas som uppdelat i en nordlig och sydlig del, och i viss mån utgör Örebro en egen del inom länet. Många av studenterna har liten, eller mycket liten, kännedom om de mindre kommunerna i länet. Det finns således goda skäl för de mindre kommunerna i länet att marknadsföra sig gentemot studenterna vid universitetet. Inte minst kan friluftsbaserade aktiviteter riktade mot studenter vara ett utvecklingsbart område i detta sammanhang.
- Örebro är regionens centrum och dess atmosfär upplevs av studenterna som i huvudsak positiv. De menar att staden präglas av etnisk och kulturell mångfald, vilket kan ses som ett tecken på en hög grad av tolerans. Studenterna i studien påtalar dock att boendesegregationen i Örebro är tydlig och att den utgör en negativ del av bilden. Segregation är ett problem ur flera aspekter och det finns flera sociala och ekonomiska skäl att arbeta mot boendesegregation. Utifrån denna studie kan vi konstatera att seg-

regationsfrågan också har betydelse för länets attraktivitet, vilket ytterligare stärker betydelsen av att motverka segregation för en gynnsam framtida utveckling.

Referenser

Litteratur

- CMA (2009): *Bilden av Örebro län Attitydundersökning 2009*
- CMA (2006): *Bilden av Örebro län En undersökning av kunskapen och attityderna till Örebro län*. Regionförbundet Örebro 2006:03
- Eliasson, Fredrik (2009): *Lika möjligheter eller skilda verkligheter? –Boendesegregationens förekomst och konsekvenser i Örebroregionen*. Regionförbundet Örebro Rapport 2009:05
- Eliasson, Fredrik (2008): *Är Örebroregionen attraktiv för ungdomar? En långtidsstudie om ungdomars flyttmönster*. Regionförbundet 2008:03
- Fredman m.fl. (2008): *Besöka naturen – hemma eller borta?* Forskningsprogrammet Friluftsliv i förändring Rapport nr.3
- Giddens, Anthony (1997): *Modernitet och självidentitet Självet och samhället i den senmoderna epoken*. Göteborg: Daidalos
- Hedfeldt, Mona (kommande): *Arbetsmarknaden i Örebroregionen. En analys av kommande pensionsavgångar och unga på arbetsmarknaden*. Regionförbundet Örebro
- Jakobsson (2009): *Invandrare i Örebro län – Mobilitet och integration på arbetsmarknaden 1990-2005*. Regionförbundet Örebro 2009:06
- Korpi, Martin (2003): *Regionala obalanser – ett demografiskt perspektiv*. Arbetsrapport/Institutet för framtidsstudier 2003:1
- Kvale, Steinar (1997): *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur
- Florida, Richard (2002a): *The rise of the creative class: and how it's transforming work, leisure, community and everyday life*. New York: Basic Books
- Florida, Richard (2002b): The economic geography of talent. I *Annals of the Association of American Geographers*, 92 (4), s.743-755
- Friluftsrådet (2006): *Friluftsrådets uppgifter och ledamöter*
- Näringsdepartementet(2000): *SOU 2000:83 Regionalpolitiska utredningens slutbetänkande*. Stockholm: Fritzes
- Malmberg, Bo (2002): Inledning. I Malmberg & Sommestad (red.) *Befolkning och välfärd Perspektiv på framtidens välfärdspolitik*. Stockholm: Institutet för framtidsstudier
- SOU 2003:75 Etablering i Sverige: möjligheter och ansvar för individ och samhälle, Fritzes offentliga publikationer: Stockholm
- Törnqvist (2004): *Kreativitetens geografi*. Stockholm: SNS-förlag

Webbsidor

- Naturvårdsverkets hemsida: www.naturvardsverket.se Nedladdad 2009-08-01
- Regionförbundets hemsida: www.regionorebro.se Nedladdad 2009-06-01
- Skill:s hemsida: www.skill.se Nedladdad 2009-06-01

Intervjuer

- Fokusgrupp1: Studenter vid Örebro universitet, 090504
- Fokusgrupp2: Studenter vid Örebro universitet 090508
- Fokusgrupp3: Studenter vid Örebro universitet, 090604

Regionförbundets rapporter 2009

- 2009:01 Övergångsbostäder i Örebro kommun – Brukarnas, hyresvärdarnas och socialarbetarnas syn på viktiga utvecklingsområden.
- 2009:02 Stimulansmedel 2007-2008 i Hallsbergs kommun
– Utvärdering och uppföljningsrapport
- 2009:03 Familjeteamet Sydnärke – Verksamhetsbeskrivning och utvärdering
- 2009:04 Slutanalys inför den regionala utvecklingsstrategin, ISBN 978-91-976998-8-4
- 2009:05 Lika möjligheter eller skilda verkligheter? – Boendesegregationens förekomst och konsekvenser i Örebroregionen, ISBN 978-91-976998-9-1
- 2009:06 Invandrare i Örebro län – Mobilitet och integration på arbetsmarknaden 1990–2005, ISBN 978-91-978233-0-2
- 2009:07 Gör BBIC skillnad? En uppföljning av kvaliteten i socialtjänstens utredningar av barn i Örebroregionen – Barns Behov I Centrum
- 2009:08 Underlag till Kulturstrategi för Örebroregionen- trender, tillgångar, mål och strategier, ISBN 978-91-978233-1-9
- 2009:09 Kompetensstegen 2005-2007 i Hallsbergs kommun
Utvärderings och uppföljningsrapport
- 2009:10 Bilden av Örebro län, Attitydundersökning 2009, ISBN 978-91-978233-2-6
- 2009:11 Ungdomars värderingar – En översikt av kunskapsläget 2009
- 2009:12 Läns gemensam utveckling av stödet till anhöriga/närstående i Örebro län 2008 – 2009, Slutrapport oktober 2009
- 2009:13 Arbetsmarknaden i Örebroregionen, ISBN 978-91-978233-3-3
- 2009:14 Vad får studenter att vilja stanna kvar i Örebroregionen efter studierna? 25 studenters syn på vad som är attraktivt i länet, ISBN 978-91-978233-4-0
- 2009:15 Tydliga destinationsområden – ett otydligt län, ISBN 978-91-978233-5-7

Regionförbundet Örebro

701 83 Örebro

Tfn: 019-602 63 00

Fax: 019-18 98 29

Besöksadress:

NetCity, Forskarevägen 1

702 18 Örebro.

www.regionorebro.se

regionorebro@regionorebro.se